

zejícím správním řízení, jest odkladný účinek opravných prostředků podle pozitivního předpisu, řízení to upravujícího, vyloučen, nemá právního významu pro řešení otázky přípustnosti povolití odkladný účinek stížnosti k nss-u, poněvadž § 17 zák. o ss povolení to nečiní závislým na tom, zda v dotčeném řízení opravný prostředek má či nemá odkladný účinek. Positivní předpis, vylučující odkladný účinek opravného prostředku, platící jen pro dotčené správní řízení, nemůže proto býti zásadní překážkou, aby příslušný správní úřad, používaje předpisu § 17 zák. o ss, povolil odkladný účinek stížnosti k nss-u, který ho k tomu opravňuje všeobecně, samostatně a nezávisle na tom, jak otázka odkladného účinku adm. opravného prostředku v tom kterém řízení, nař. rozhodnutím již skončeném, jest upravena.

Stížnost snaží se proto bezdůvodně ustanovení cit. paragrafu uváděti v souvislost s touto úpravou a domnívá se mylně, že vyloučení odkladného účinku správního odvolání podle §§ 20 a 21 min. nař. č. 4790/1917 brání použití předpisu § 17 zák. o ss, jde-li o stížnost k nss-u na rozhodnutí, jímž bylo takové odvolání vyřízeno. Není-li podle toho správní úřad, rozhodující o žádosti za povolení odkladného účinku takové stížnosti podle § 17 zák. o ss, při tom vůbec nijak omezen předpisy upravujícími otázku odkladného účinku opravného prostředku v předchozím řízení správním, nemá právního významu ani poukaz stížnosti na to, že by cit. předpis mohl býti uváděn v souvislost s předpisem § 17 zák., správně vl. nař. č. 8/1928 Sb., který odvolání odkladný účinek přiznává, ani na 2. odst. tohoto paragrafu, jednající o tom, kdy úřad může tento účinek vyloučiti.

Pokud pak stížnost, nenamítajíc, že žal. úřad neprávem povolil odkladný účinek stížnosti pro nedostatek obou předpokladů vyžadovaných v § 17 zák. o ss, jen jaksi mimochodem uvádí, že žal. úřad nekonstatuje v nař. rozhodnutí, že by výkonem jeho rozhodnutí vznikla straně nenahraditelná újma, stačí k tomu uvést, že žal. úřad tím, že se v nař. rozhodnutí dovolal exekučních spisů exekučního soudu v Praze a ustanovení 2. věty § 17 zák. o ss, naznačil, třebaš velmi stručně, přece jen, že i požadavek nenahraditelné újmy pokládá za splněný.

Č. 11.913.

Pracovní právo: I. * Za zaměstnání ve smyslu zák. č. 39/1928 Sb. o ochraně domácího trhu práce sluší pokládati všechny výkony, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou, i když nejde o služby nebo práce konané na základě poměru služebního. — II. * Za výdělečnou činnost sluší s hlediska zák. č. 39/1928 Sb. o ochraně domácího trhu práce pokládati každou činnost, která je vykonávána za účelem ukojení nezbytných potřeb životních.

(Nález ze dne 16. května 1935 č. 16.439/34.)

Prejudikatura: Ad I. Boh. A 11.852/35.

Věc: Provinciální správa Kongregace chudých služebných dívek Ježíše Krista v T. proti ministerstvu sociální péče a zaměstnávání cizinců.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zem. úřad v Praze rozhodnutím z 20. října 1932 nevyhověl na základě ustanovení §§ 3 a 8 zák. ze 13. března 1928 č. 39 Sb. žádosti stěžující si kongregace za povolení k zaměstnávání cizí státní příslušnice Elfrídy St., vysloviv, že toho stav domácího trhu práce nepripouští a nevyžadují toho důležité zájmy národohospodářské, že nejde o takový zvláštní druh zaměstnání neb výkonu, pro který nelze získati sílu domácí, a že pro udělení povolení nemluví mimořádné důvody s hlediska poměrů rodinných neb osobních.

Nař. rozhodnutím nevyhověl žal. úřad odvolání podanému z tohoto výměru z důvodů v něm uvedených s podotčením, že i práce vykonávané v mezích řeholních stanov sluší považovati za činnost zaměstnaneckou vzhledem k druhu práce, o niž jde. Dále pak uvedl žal. úřad v nař. rozhodnutí, že na věci nic nemění, že Elfrída St. není za práci placena, protože celé zaopatření, jehož se jí od kláštera za její činnost dostává, sluší považovati za ekvivalent mzdy.

O stížnosti, podané na toto rozhodnutí, uvážil nss toto:

Je nesporno, že Elfrída St. je cizí státní příslušnicí, že měla konati určité práce v ústavě stěžující si kongregace, který bezplatně pečuje o chudé a nemocné a že za tyto práce neměla býti zvláště placena, nýbrž mělo jí býti poskytnuto jen celé zaopatření. Sporno jest, je-li tato osoba podrobena předpisům zák. ze 13. března 1928 č. 39 Sb. Žal. úřad odpověděl na tuto otázku kladně vysloviv, že i práce vykonávané v mezích stanov stěžující si kongregace sluší považovati za činnost zaměstnaneckou s hlediska cit. zák. vzhledem k druhu práce, o niž jde, a že celé zaopatření, jehož se jmenované osobě od kláštera za její činnost dostává, sluší pokládati za ekvivalent mzdy. Stížnost naproti tomu stojí na stanovisku, že zák. č. 39/1928 Sb. má na mysli jen poměry spadající pod pojem smluv o konání služeb, namítá, že o takový poměr u členů náboženských sdružení nejde, a dovozuje dále, že činnost členů tohoto sdružení nesleduje úmyslu výdělečného. Nss uznal správným stanovisko žal. úřadu.

Zák. č. 39/1928 Sb. ustanovuje v § 1, že zaměstnávání cizích státních příslušníků (cizinců) na území Čsl. republiky podléhá po dobu nepříznivého stavu na domácím trhu práce ustanovením tohoto zák. Jsou tedy za účinnosti tohoto zák. pro zaměstnávání cizinců na území Čsl. republiky rozhodnými ustanovení tohoto zák. a sluší proto otázku vznesenou na spor zodpovědět podle předpisů tohoto zákona. Na otázku, co sluší pokládati za zaměstnání ve smyslu cit. zák., jest odpověď v 2. odst. § 3 v ten rozum, že »zaměstnáním ve smyslu tohoto zák. se rozumějí výkony, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou.« Podle toho je pro posouzení otázky, jde-li o zaměstnání ve smyslu zák. č. 39/

1928 Sb., rozhodným jedině, zda zaměstnanec má pro třetí osobu (svého zaměstnavatele) konati práce nebo služby, které převážně vyčerpávají jeho výdělečnou činnost, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou. Je však pro zodpovědění této otázky bez právního významu, na základě kterého právního poměru zaměstnanec takové služby nebo práce koná, zejména není třeba, aby šlo o služby nebo práce konané na základě poměru služebního. Správnost tohoto výkladu potvrzuje i znění § 4 zák. č. 39/1928 Sb., podle něhož povolení zaměstnávat cizince, dosud udělená, zůstávají po dobu, na kterou byla udělena, v platnosti i po počáteční účinnosti tohoto zák., byli-li dotyční cizinci v tomto okamžiku již ve služebním (pracovním, učebním) poměru na území Čsl. republiky. Tu zákon povoluje výjimku pro případ, že jde o cizince, který v době, kdy zákon nabyl účinnosti, již byl ve služebním (pracovním, učebním) poměru na území Čsl. republiky; výjimka ta je však omezena na cizince, kteří právě proto, že v kritické době byli již ve služebním poměru na území Čsl. republiky, jsou hodni zvláštního zřetele. Pro cizince, kteří v kritické době konali v Čsl. republice práce nebo služby na základě jiného poměru právního než poměru služebního, výjimka v zákoně stanovena není. I tito cizinci přes to, že v tuzemsku již konali práce nebo služby, jsou podrobeni předpisům cit. zák., tím spíše pak cizinci, kteří prací nebo služeb takových v tuzemsku dosud nekonali, když zákon v 2. odst. § 3, ve kterém stanoví pojem zaměstnání podle tohoto zák., mluví zcela bez omezení o výkonech, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu. Kdyby byl zákonodárce měl v úmyslu podrobiti předpisům cit. zák. jen cizince, kteří mají v tuzemsku konati práce nebo služby na základě poměru služebního, byl by tak učinil výslovně, jak učinil v jiných zákonech sociálních, jako na př. v § 2 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. ve znění zák. z 8. listopadu 1928 č. 184 Sb. («práce nebo služby na základě smlouveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského . . .») a v § 1 zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb. («osoby zaměstnané v republice Čsl. na základě smluvního služebního poměru»). Z těchto úvah dospěl nss k závěru, že podle zák. č. 39/1928 Sb. o ochraně domácího trhu práce sluší pokládati za zaměstnání ve smyslu tohoto zák. všechny výkony, které převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou, i když nejde o služby nebo práce, konané na základě poměru služebního. Opačný názor stížnosti je nesprávný.

Zákonitostí nař. rozhodnutí nemůže otrásti námitka, že Elfrída St. nespadá do žádné z kategorií, které vypočítává § 3 odst. 1 výše cit. zák., neboť toto ustanovení nutno vykládati v souvislosti s 2. odst. téhož paragrafu a sluší tedy za »dělníka, zřízence, pomocníka v domácnosti, zaměstnance ve vyšších soukromých službách, učně, volontéra, praktika« pokládati s hlediska předpisů zákona, o jehož výklad jde, všechny osoby, které vykonávají služby nebo práce, jež převážně vyčerpávají výdělečnou činnost zaměstnancovu, počítajíc v to i bezplatnou činnost přípravnou. Je bez významu, zda tuto osobu možno označiti za

dělníka v nejširším slova smyslu, za zřízence nebo osobu vykonávající služby vyšší.

Bezdvoudná jest i námitka, že činnost osob zaměstnaných v ústavě stěžující si kongregace nesleduje žádných úmyslů výdělečných, že tyto osoby slibem chudoby se vzdaly veškerého zisku ze své činnosti a že poskytování zaopatření není žádnou odměnou za konané práce, nýbrž toliko nezbytným předpokladem, aby členky mohly svou charitativní činnost konati. Jak bylo již uvedeno, jsou zákonu podrobeni všichni cizinci, kteří vykonávají v tuzemsku služby nebo práce, jež převážně vyčerpávají jejich výdělečnou činnost. Za výdělečnou činnost sluší pokládati s hlediska tohoto zák. každou činnost, která je vykonávána za účelem ukojení nezbytných potřeb životních, neboť právě snaha opatřit ukojení těchto potřeb v prvé řadě zdejšími občanům státním vedla k vydání tohoto zák. Otázka, zda při určité činnosti, jež slouží k ukojení nezbytných potřeb životních, je sledován ještě účel jiný, je s hlediska zmíněného zák. o ochraně domácího trhu práce bez právního významu.

Konečně poukazuje stížnost na to, že při bezplatné činnosti charitativní nemůže býti řeči o tom, že se odnímá pracovní místo zdejšími občanům státním, neboť v tomto oboru je pracovníků příliš málo a každá tuzemská uchazečka bývá podle tvrzení stížnosti přijata. Než tato námitka může padati na váhu jen při posouzení otázky, zda v konkrétním případě povolení uděleno býti může či nic, je však bez právního významu pro otázku, zda osoby zaměstnané v ústavě stěžující si kongregace podléhají zák. o ochraně domácího trhu práce, kterážto otázka byla st-lkou jediné vznesena na spor.

Č. 11.914.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí: * Nabude-li manželka nemovitosti svého manžela v dobrovolné dražbě, nejde o úplatný převod mezi manžely, jenž by ve smyslu § 4 č. 3 dávk. pravidel (vl. nař. č. 143/1922 Sb.) dávce z přírůstku hodnoty nepodléhal.

(Nález ze dne 16. května 1935 č. 14.700/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 6045/26, 8021/29.

Věc: Jan S. v Z. proti zemskému úřadu v Praze o dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdvoudnost.

Důvody: Při dobrovolné veřejné dražbě usedlosti čp. ... v S., patřící polovicí st-li a polovicí jeho manželce, vydražila tato 5. prosince 1927 usedlost tu za 310.500 Kč. Platebním rozkazem z 11. dubna 1932 byla st-li vyměřena dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Odvolání žal. úřad v pořadí instancí zamítl připojiv tyto důvody: »Podle § 4 č. 3 dávk. prav. nejsou sice převody mezi manžely dávce z přír. podrobeny, avšak tento předpis má na mysli zvláštní druhy ma-